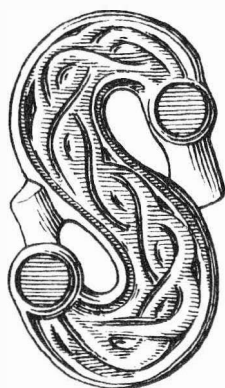

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

BRNO 1975

ZJIŠŤOVACÍ SONDÁŽ V POLOZE "HRADIŠTKO" U HLINSKA

/ okr. Přerov/

Jiří P a v e l č í k, AÚ ČSAV Brno

V rámci výzkumu výšinného sídliště "Nad Zbružovým" uskutečnili pracovníci expositury AÚ ČSAV v Opavě zjišťovací sondáž v trati "Hradištko". Tato se nachází přibližně 300 m východním směrem od eneolitické osady v západní části vrcholové plošiny kóty "Kouty" 342,0. Zvlněný terén a název napovídal tomu, že by se zde mohla nacházet slovanská osada. Dvěma sondami vedenými v jihozápadní části lokality se nám podařilo zachytit silně ovětralou keramiku a pazourkový úštěp, které zřejmě můžeme synchronisovat s nálezy z osady "Nad Zbružovým".

Feststellungssondage in der Lage "Hradištko" bei HLINSKO /Bez. Přerov/. Bei Sondagearbeiten in der Lage "Hradištko", 300m östlich von der Höhensiedlung "Nad Zbružovým" liegend, fand man stark verwitterte Keramikbruchstücke äneolithischen Charakters.

SÍDLIŠŤĚ LIDU S KANELOVANOU KERAMIKOU U SUŠIC

/ okr. Přerov/

Jiří P a v e l č í k, AÚ ČSAV Brno

Při výkopu základů v poloze "Kunová" zachránil St. Šromota keramický materiál. Lokalita se nachází na vysoké levobřežní terase řeky Bečvy v místě, kde údajně stávala středověká tvrz. Rozbor zjištěného materiálu ukázal, že se jedná o zlomky keramiky, sílexy a vývrtek, které bezpečně můžeme datovat do období kanelované keramiky.

Siedlung der Träger der kannelierten Keramik bei Sušice /Bez. Přerov/. Bei dem Grundmaueraushub in der Lage "Kunová" barg St. Šromota Keramikbruchstücke, die in den Zeitabschnitt der Kultur mit kannelierter Keramik gehören.

POHŘEBIŠŤĚ LIDU SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU U KRUMVÍŘE

/ okr. Břeclav/

Josef U n g e r, Regionální muzeum, Mikulov

V květnu roku 1974 si krumvířští občané s. Foretník a Šebesta povšimli, že buldozer při terénní úpravě svahů jižně od Krumvíře v trati "Dřly u zahrady-zadky" ničí pravěké památky. Zachránili části obsahů několika hrobů. V jedné větší hrobové jámě /hrob 7/ bylo kromě nepatrných zbytků kostry nalezeno šest nádob ve střepech, měděný nožík a měděné šidélko.

Gräberfeld der Träger der Schnurkeramik bei Krumvíř /Bez. Břeclav/. Aus gestörten Gräbern barg man Gefäße der Schnurkeramik. Aus Grab 7 stammen sechs Gefäße, ein Kupfermesser und eine Kupferahle, die ebenfalls den Trägern der Schnurkeramik angehören.

KOSTRY Z HROBŮ SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU Z KRUMVÍŘE

/ okr. Břeclav /

Milan S t l o u k a l, Národní muzeum, Praha

Z osmi hrobů, které byly odkryty při terénních úpravách v Krumvíři, poskytla pouze polovina materiál pro antropologický výzkum; z hrobů č. 1, 2, 5 a 6 senezachoval vůbec žádný antropologický materiál. Ze zbylých čtyř hrobů na trati "Dřly u zahrady - zadky" v Krumvíři jsou pouze dva /č. 3 a 7/ bezpečně určeny nálezy šňůrové keramiky, ale příslušnost obou dalších hrobů č. 4 a 8 k téže kulturní skupině je pravděpodobná.

Hrob č. 3 - zachovala se silně poškozená kostra dospělého člověka. Z lebky je to jen několik fragmentů, kromě velkého levostranného bradavkového výběžku se však nezachoval žádný ze znaků důležitých pro určení pohlaví a stáří zemřelého. Pravostranná pánevní kost je sice silně porušena, ale je přesto jasně patrný její výrazně mužský tvar. Na zachovaných bederních obratlech jsou spondylosní změny 2. stupně. Celý postkraniální skelet je poměrně robustní a má jasně charakter kostry staršího člověka.

Hrob č. 4 - zlomky kostry dospělého člověka. Zachoval se pouze jeden zloмок z lebky, a to fragment klenby z oblasti lambdy /vrchol týlní šupiny a přilehlé části obou kostí temenních/; lambdový šev je zcela obliterován. Z postkraniálního skeletu se zachovaly pouze zlomky diafys dlouhých kostí, žeber a pánevní kosti.

Hrob č. 7 - zlomky kostry dospělého člověka. Z lebky se zachovalo několik drobných fragmentů mozkoviny a větší zlomky dolní čelisti s výrazně obroušenými zuby. Z postkraniálního skeletu zachovány rovněž jen fragmenty robustních dlouhých kostí zřejmě staršího člověka.

Hrob č. 8 - zlomky kostry dospělého člověka. Na fragmentech lebky jsou patrné srůstající švy /na lamina interna lebečních kostí jsou švy obliterované, na lamina externa dosud patrné/, v dolní čelisti je silně obroušený stálý chrup. Zachovaný horní okraj levé očníce je tlustý a nad ním je část dosti výrazného nadočnicového oblouku. Z postkraniálního skeletu se zachovaly jen zlomky.

Ve všech čtyřech hrobech na pohřebišti v Krumvíři tedy byly uloženy pozůstatky plně dospělých osob, ve třech případech /hroby č. 3, 7 a 8/ šlo o osoby starší 40 let, v hrobě č. 4 byly nalezeny pozůstatky osoby ještě starší, která už jistě překročila 50. rok. V tomto jediném případě také není možno určit pohlaví zemřelého, v ostatních třech hrobech byly uloženy pozůstatky mužů.

Antropologický materiál z Krumvíře je velmi špatně zachován, takže není možno lebky rekonstruovat a proměřit. Postkraniální skelet je dobře zachován pouze u kostry z hrobu č. 3; zde bylo možno odhadnout i výšku postavy zemřelého, a to na 171 cm /vysoká/.

Antropologický materiál z okruhu kultury se šňůrovou keramikou je velmi důležitý pro studium populačního vývoje, zejména pro řešení otázky vzniku únětické kultury. Bohužel však jsou nálezy tohoto datování z Moravy velmi špatně zachovány, pouze dvě bezpečně datované lebky bylo možno aspon částečně proměřit /z Lutína a Ořehova/. Nálezy z Krumvíře zatím naše vědomosti po této stránce také neobohacují; doufáme, že v budoucnosti bude na této lokalitě nalezen lépe zachovaný antropologický materiál z hrobů se šňůrovou keramikou.

Skelette aus Gräbern mit Schnurkeramik aus Krumvíř /Bez. Břeclav/. Von acht Gräbern, die bei Terranherrichtungen in Krumvíř abgedeckt wurden, gewährte nur die Hälfte Material für eine anthropologische Untersuchung; aus den Gräbern Nr. 1, 2, 5 und 6 blieben die Skelette nicht erhalten. In allen vier Gräbern waren Überreste von vollerwachsenen Personen beigesezt, älter als 40 Jahre, von diesen handelte es sich in drei Gräbern /3, 7 und 8/ um Männerbestattungen, bei Grab Nr. 4 kann man das Geschlecht nicht bestimmen. Das anthropologische Material ist schlecht erhalten, die Schädel können nicht vermessen werden; das postkraniale Skelett ist nur beim Skelett Nr. 3 vermessbar und hier wurde die Höhe der Gestalt auf 171cm berechnet.

SEKEROMLATY LIDU SE ŠŇŮROVOU KERAMIKOU Z OSEKU - - VICÍNOVA

/okr. Přerov/

Jiří P a v e l č í k, AŮ ČSAV Brno

Ve škole v Oseku jsou uloženy dva sekeromlaty z osady Vicínova, které získal ředitel ZDŠ s. Svozil. Podle výpovědi nálezce mají se na lokalitě, z níž oba kusy pocházejí, rýsovat menší kopečky - patrně mohly.

Prvý ze sekeromlatů je lehce prohnutý a má rozšířené tělo v místě provrtu. Vyroben byl z vyvřelé horniny hnědorůžové barvy. Týl má kruhový průřez, tělo mezi provrtem a ostřím nese vypouklé stěny. Nástroj není hlazen, povrch má pouze opracován otukáváním. D - 127 mm, š - 42 mm, s - 35 mm, ot - 19 mm.

Druhý sekeromlat s nízkou posazeným těžištěm a provrtem byl jemně vybroušen z vyvřelé hnědorůžové horniny. D - 121 mm, š - 49 mm, s - 47 mm, ot - 22 mm.

Streitaxte der Träger der Schnurkeramik aus Osek - Vicínov /Bez. Přerov/. In der Schule in Osek sind zwei Streitaxte der Träger der Schnurkeramik aufbewahrt, die aus Osek - Vicínov stammen.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1974

Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík

Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový

Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby : doc. dr. B. Klína, A. Životská

Na titulním listě : stříbrná spona z doby stěhování národů ze Šakvic

Tisk : Geografický ústav ČSAV v Brně

Evidenční číslo : ÚVTEI-73332

Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné